

Koninginneteeltdag 2023

door Marie José Duchateau

De koninginneteeltdag 2023 werd na een paar jaar onderbreking vanwege COVID weer gehouden in de Fruitveiling in Geldermalsen. 120 imkers viel een warm (letterlijk en figuurlijk) welkom ten deel met koffie en cake, en lekkere belegde broodjes.

Als eerste gaf prof.dr. Dirk de Graaf van de Universiteit Gent zijn lezing die pittig was en niet voor niets vroeg gepland, zodat iedereen nog fris was. Hij vertelde over zijn DNA-onderzoek betreffende SMR en SOV. SMR = 'suppressed mite reproduction' en betreft mijten die minder/niet reproduceren. Er blijken een aantal genen (stukken DNA) met mutaties te zijn die geassocieerd zijn met SMR. Inmiddels is er ook een snelst ontwikkeld die de mutaties kunnen aantonen d.m.v. fluorescentie. Het daadwerkelijke gen dat SMR veroorzaakt moet echter nog gevonden worden. De Strategie Plan Bijenteelt heeft als doel om selectie op SMR te doen via genotypering. SOV is 'suppressie in ovo-virusinfectie' en gaat om virusresistentie in eitjes. SOV dat matig overerfbaar is, gaat gepaard met een lage viruslast van o.a. het Deformed Wing virus in de volken en moerteelt. Dirk de Graaf gaf nog als boodschap mee dat selectie gedaan kan worden door de slechtste volken eruit te halen zoals dat ook in de natuur gebeurt.

Pim Brascamp vertelde vervolgens kort over het nieuwe KI project (kunstmatige inseminatie) met als doel KI meer toegankelijk te maken voor de imkers en om imkers voor de bevruchting van hun moeren meer keus te kunnen bieden in geselecteerde darrenlijnen. Er werden 3 KI dagen aangekondigd in 2023.

Na de lunchpauze besprak prof. dr. ir. Pim Brascamp over het doel van selectie, de 'vier waarheden' en waarom je betere bijen zou willen. Waarheid 1. Selectie is er altijd (als de eigenschap genetisch is). Waarheid 2. Selectie is er altijd ook als je er niet op uit bent: als bijvoorbeeld een dood volk tijdens de winter zich niet zal voortplanten, en dat is al selectie. Waarheid 3. Standbevruchting werkt prima als iedereen mee doet! Waarheid 4. Standbevruchting werkt niet als je wat anders wilt. Pim gaf verschillende redenen om betere bijen te willen (zwarte bij, zachtaardigheid, varroaresistentie), en gaf vervolgens verschillende redenen aan voor de bevruchtungsstations Ameland en Vlieland, en voor Beebreed.

Als laatste vertelde Tiemen Wanders een praktisch verhaal over drie methoden voor het opkweken van jonge koninginnen met voordelen en nadelen op grond van eigen ervaringen. De eerste methode is het werken met een sterk volk dat op één bak gezet wordt met gesloten broed (verkregen door de moeder 9 dagen eerder boven een rooster te zetten) en alle bijen maar zonder moeder. Maximaal 20 overgelarfd jonger dan 1-dag oude larven worden in het moederloze volk gehangen en blijven daar tot het eind van hun ontwikkeling. De tweede methode werkt met een starter dat 1/3 gevuld is met bijen en na 4 uur de 80-100 overgelarfd larfjes krijgt. Na 24 uur worden de aangenomen larfjes in een sterk moederloos of moedergoed pleegvolk gehangen. De derde methode betreft de Broeder Adam methode. Hierbij wordt een volk extra groot gemaakt door boven het moederrooster een bak met broed en bijen uit andere volken (verzamelbroedaflegger) te plaatsen. Na 9 dagen worden in de bovenbak doppen gebroken en na 2-3 dagen worden alle bijen in de onderbak geslagen nadat de moeder eruit gehaald is. Deze moederloze bak vol met bijen is in zwermstemming en er kunnen 30-60 larfjes aangeboden worden.

We kunnen terugkijken op een geslaagde, interessante dag met de onderwerpen DNA en varroaresistentie, waarom selectie en hoe jonge koninginnen opgekweekt kunnen worden.

De koninginneteeltcommissie